

THỰC TRẠNG NGUỒN TÀI NGUYÊN CÂY DƯỢC LIỆU QUÝ HIẾM Ở MỘT SỐ ĐẢO VÙNG NAM BỘ, VIỆT NAM

Đặng Văn Sơn^{1,2*}, Nguyễn Quốc Bảo¹, Trương Bá Vương^{1,2}, Phạm Quốc Trọng¹,
Hồ Nguyễn Quỳnh Chi¹, Lê Văn Thọ¹, Nguyễn Thị Mai Hương¹

¹*Viện Sinh học nhiệt đới, Viện Hàn lâm Khoa học và Công nghệ Việt Nam*

²*Học viện Khoa học và Công nghệ, Viện Hàn lâm Khoa học và Công nghệ Việt Nam*

TÓM TẮT

Một nghiên cứu được thực hiện nhằm đánh giá tính đa dạng nguồn tài nguyên cây dược liệu quý hiếm trên một số đảo vùng Nam Bộ, Việt Nam. Kết quả điều tra đã xác định được 94 loài quý hiếm thuộc 61 chi của 35 họ nằm trong 3 ngành là Dương xỉ, Thông và Ngọc lan có giá trị dược liệu. Theo Sách Đỏ Việt Nam (2007) thì cây dược liệu ở vùng nghiên cứu có 21 loài Nguy cấp (EN) và 39 Sẽ nguy cấp (VU); và theo Danh lục Đỏ cây thuốc Việt Nam (2019) thì có 6 loài Nguy cấp (EN) và 7 Sẽ nguy cấp (VU), còn theo Nghị định 84/2021/NĐ-CP của Chính phủ thì có 4 loài thuộc nhóm IA và 44 loài thuộc nhóm IIA. Có 8 họ thực vật nhiều loài nhất được ghi nhận với 64 loài chiếm 68% tổng số loài, trong đó họ Lan (Orchidaceae) có nhiều loài nhất với 27 loài và ít nhất là họ Xoan (Meliaceae) với 4 loài. Nghiên cứu cũng đã xác định được các nhóm dạng sống của cây dược liệu quý hiếm, bao gồm: cây phụ sinh (27 loài), gỗ lớn (18 loài), cây bụi/bụi trườn (17 loài), gỗ nhỏ (13 loài), thân thảo (12 loài) và dây leo (7 loài). Rừng kín thường xanh mưa ẩm nhiệt đới, rừng ngập mặn và rừng tự nhiên đồi núi thấp là nơi phân bố chủ yếu của các loài cây dược liệu quý hiếm ở vùng nghiên cứu.

Từ khóa: Cây dược liệu quý hiếm, đa dạng, các đảo Nam Bộ, Việt Nam.

STATUS OF RARE MEDICAL PLANT RESOURCES IN SOME SOUTHERN ISLANDS OF VIETNAM

Dang Van Son^{1,2*}, Nguyen Quoc Bao¹, Truong Ba Vuong^{1,2}, Pham Quoc Trong¹,
Ho Nguyen Quynh Chi¹, Le Van Tho¹, Nguyen Thi Mai Huong¹

¹*Institute of Tropical Biology, Vietnam Academy of Science and Technology*

²*Graduate University of Science and Technology, Vietnam Academy of Science and Technology*

SUMMARY

A study of the diversity of rare medicinal plants from the Southern islands of Vietnam was carried out. The study results identified 94 species of rare medicinal plants belonging to 61 genera, and 35 families of three phyla of vascular plants (Polypodiophyta, Pinophyta, and Magnoliophyta). There are 21 species at Endangered and 39 species at Vulnerable according to Vietnam Red Data Book (Part II, Plants, 2007), and 6 species at Endangered and 7 species at Vulnerable according to The Red List of Medicinal Plants in Vietnam (2019), and 4 species in group IA and 44 species in group IIA of Decree No. 84/2021/ND-CP. There are 8 plant families with the most species recorded with 64 species, accounting for 68% of the total species, of which Orchidaceae is the most with 27 species and Meliaceae is the least with 4 species. Life forms of rare medicinal plants were divided into six groups including epiphytes (27 species), big trees (18 species), shrubs (17 species), small trees (13 species), grasses (12 species), and lianas (7 species). The rare medicinal plants are mainly distributed in evergreen forests, mangrove forests and low mountains natural forests.

Keywords: Rare medicinal plants, diversity, Southern islands, Vietnam.